

Република Србија
Врховни касациони суд
Рж г 1727/2015
17.11.2015. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Љубице Милутиновић, председника већа, Јасминке Станојевић и Биљане Драгојевић, чланова већа, у поступку предлагача Д.Ђ. из Б., чији је пуномоћник К.В., адвокат из Б., ради заштите права на суђење у разумном року, одлучујући о жалби предлагача изјављеној против решења Апелационог суда у Београду Р4 г 129/15 од 11.05.2015. године, у седници одржаној 17.11.2015. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење Апелационог суда у Београду Р4 г 129/15 од 11.05.2015. године тако што се утврђује да је предлагачу Д.Ђ. повређено право на суђење у разумном року у предмету Првог основног суда у Београду П 53637/10.

НАЛАЖЕ СЕ Првом основном суду у Београду да предузме све неопходне мере како би се поступак у предмету П 53637/10 окончао у што краћем року.

ОДБИЈА СЕ захтев предлагача за одређивање примерене накнаде.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ Република Србија да предлагачу на име трошкова поступка исплати 12.780,00 (дванаестхиљадаседамстоосамдесет) динара који износ ће се исплатити из буџетских средстава Републике Србије опредељених за рад судова у року од три месеца, рачунајући од дана подношења захтева предлагача за исплату.

Образложење

Решењем Апелационог суда у Београду Р4 г 129/15 од 11.05.2015. године, одбијен је захтев предлагача којим је тражио да се утврди да му је у предмету Првог основног суда у Београду П 53637/10 повређено право на суђење у разумном року, да се одреди рок од 90 дана за окончање овог поступка и да му се досуди накнада нематеријалне штете од 300.000,00 динара.

Против наведеног решења предлагач је изјавио жалбу због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијаног решења у смислу члана 386. у вези члана 402. ЗПП ("Службени гласник РС" 72/11... 55/14) на основу члана 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку („Службени гласник СРС“ 25/82... „Службени гласник РС“ 46/95... 55/14), на чију сходну примену упућује члан 8в Закона о уређењу судова, Врховни касациони суд је нашао да је жалба основана.

У поступку није учињена повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тач. 1, 2, 3, 5, 7. и 9. ЗПП на коју Врховни касациони суд, као другостепени суд у овом поступку пази по службеној дужности.

Увидом у предмет на који се захтев за заштиту права на суђење у разумном року односи утврђено је да је предлагач као тужилац поднео тужбу 2009. године, против Републике Србије – МУП и З.М. ради накнаде нематеријалне штете. Одговор на тужбу Републике Србије је достављен 13.07.2009. године, а одговор на тужбу туженог З.М. 06.11.2009. године. Прво рочиште заказано је за 25.06.2010. године. То рочиште је одложено за 25.11.2010. године ради увида у кривичне списе. На рочишту 25.11.2010. године констатовано је да списи нису здружени, па је рочиште одложено. Наредно рочиште које је заказано за 11.03.2011. године је одложено јер није приступио тужилац, иако је био присутан његов пуномоћник. Следеће рочиште које је заказано за 17.06.2011. године није одржано јер су и тужилац и тужени обавестили суд да не могу да приступе на заказано рочиште. Следеће рочиште заказано за 07.11.2011. године је одржано и на њему је саслушан тужени З.М. Тужилац није саслушан јер се налазио у Окружном затвору. Наредно рочиште је одржано 21.02.2012. године када је саслушан тужилац. На истом рочишту пуномоћник тужиоца је предложио медицинско вештачење, а пуномоћник туженог саслушање два сведока. У међувремену је суд извршио увид у кривичне списе о чему је сачинио белешку 22.03.2012. године. На рочишту одржаном 21.05.2012. године саслушани су сведоци и на истом рочишту тужиоцу је наложена уплата предујма за вештачење. Дана 03.10.2012. године одржано је још једно рочиште на коме је саслушан предложени сведок. Пуномоћник тужиоца је 21.01.2013. године тражио рок ради достављања доказа о уплати предујма за трошкове вештачења. Налог судског вештака достављен је суду 11.03.2013. године. Рочиште је одржано 17.04.2013. године на коме је пуномоћник тужиоца предложио да се позове вештак. Вештак је 10.07.2013. године обавестио суд да је више пута позивао тужиоца на вештачење, али да се тужилац није одазивао позивима. Пуномоћник тужиоца је 09.09.2013. године затражио да се рочиште одложи са предлогом да судски вештак узме предмет у рад. Судски вештак је 25.11.2013. године поново обавестио суд да тужилац није приступио и предложио суду да промени судског вештака јер није у могућности да обавља вештачење у том предмету. Вештак је саслушан 27.11.2013. године, а пуномоћник тужиоца је предложио промену личности судског вештака па је одређен други вештак. Рочиште заказано за 11.03.2014. године је одложено због здравствене спречености судије. У међувремену је достављен налаз и мишљење судског вештака 16.07.2014. године. Рочиште од 03.03.2015. године није одржано због болести судије, а предмет је додељен у рад по одлуци о измени годишњег распореда послова 22.04.2015. године другом судији.

Закључујући да је у овом предмету тужба поднета 2009. године, да је од тада укупно заказано 14 рочишта од кога су два одложена због болести судије, да је од подношења тужбе до достављања одговора на тужбу протекло четири месеца због тога што тужилац није доставио тачну адресу туженог, да је прво рочиште уследило одмах по достављању одговора 2010. године (после реформе правосудног система 2009. године), да су на одржаним рочиштима извођени докази предлагани од стране парничних странака, да су кривицом тужиоца одложена три рочишта због његовог неприступања на саслушање, као и због тога што није уплатио предујам за вештачење, поред тога, ни вештачење није могло бити благовремено обављено јер се тужилац није одазивао позиву судског вештака, првостепени суд је закључио да је претежан допринос дугом трајању поступка на страни тужиоца, у предмету у коме није законом прописана хитност у поступању, а који је чињенично сложен, одбио захтев тужиоца за утврђење повреде права на суђење у разумном року.

Основано се у жалби указује да је наведено решење донето уз погрешну примену материјалног права.

Према члану 32. став 1. Устава Републике Србије свако има право да независан, непристрасан и законом већ установљен суд, правично и у разумном року, јавно расправи и одлучи о његовим правима и обавезама, основаности сумње која је била разлог за покретање поступка, као и оптужбама против њега.

Према члану 8в Закона о изменама и допунама Закона о уређењу судова на поступак за заштиту права на суђење у разумном року сходно се примењују одредбе Закона о ванпарничном поступку, а Закон о ванпарничном поступку у члану 30. став 2. прописује сходну примену Закона о парничном поступку, у оним областима које нису регулисане тим законом.

Чланом 10. ЗПП прописано је да странка има право да суд одлучи о њеним захтевима и предлозима у разумном року, да поступак спроведе без одуговлачења, у складу са претходно одређеним временским оквиром за предузимање парничних радњи и са што мање трошкова.

Разумна дужина трајања судског поступка зависи од сложености случаја, понашања подносиоца захтева као странке у поступку, поступање надлежног суда који води поступак, као и значаја и природе постављеног захтева за странку која је покренула поступак.

Ценећи све наведене критеријуме, Врховни касациони суд налази да је предлагачу повређено право на суђење у разумном року јер је разлог дугог трајања првостепеног поступка некоришћење свих процесних могућности суда који није водио рачуна о процесној дисциплини странака, односно није користио законску могућност за кажњавање тужиоца због неприступања заказаним рочиштима или доношења одговарајућих одлука у његовом одсуству иако је уредно позван на рочиште. Због тога је првостепено решење преиначено и утврђена повреда права. Истовремено је одбијен захтев предлагача за досуђивање примерене накнаде закључујући да је утврђење повреде права и налагање окончања поступка довољна сатисфакција за предлагача на чијој страни се налази искључиви допринос дугом трајању поступка.

Одлуком Врховног касационог суда садржаном у ставу трећем изреке предлагачу су признати трошкови поступка у износу од 12.780,00 динара на основу члана 154. став 1. Закона о парничном поступку у вези члана 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку и то у висини од 6.000,00 динара за састав предлога за заштиту права на суђење у разумном року, 6.000,00 динара за састав жалбе, на основу тарифног броја 13 Тарифе о наградама и накнадама за рад адвоката ("Службени гласник РС" 121/2012) и 780,00 динара на име таксе на жалбу и одлуку на основу Закона о судским таксама ("Службени гласник РС" 28/94... 93/2001) у складу са тарифним бројевима 4 и 5 Таксене тарифе.

На основу члана 401. тач. 3. и 2. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа
судија
Љубица Милутиновић,с.р.**